

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Eiropas Sociālā fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa “Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai”, projekts Nr.9.2.3.0/15/I/001 “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”

KVALITĀTES INDIKATORI

Pozicionēšana pediatrikajā aprūpē

SalvumTD
Aprūpe un izglītība

Profesionālās tālākizglītības un
pilnveides izglītības iestāde „Salvum TD”

2023. gads
Rīga

Autori

Jana Žīva, vispārējās aprūpes māsa, sertificēta internās aprūpes māsas specialitātē

Ilva Aršauska, sertificēta internās aprūpes māsas un fizikālās un rehabilitācijas medicīnas māsas specialitātēs

Ieva Damberga, vispārējās aprūpes māsa, sertificēta bērnu aprūpes māsas specialitātē

Nosaukums	Prevalences mērījums - pacientu līdz 18 gadu vecumam ar spiediena radītu bojājumu īpatsvars no kopējā struktūrvienībā uzņemto pacientu daudzuma sekundārā un terciārā veselības aprūpes līmenī.
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Bērniem, neatkarīgi no vecuma vai attīstības līmeņa ir augsts spiediena radītu bojājumu rašanās risks, īpaši hospitalizācijas laikā (Liao Y, Gao G, Mo I, 2018). To veicina būtiski faktori - samazināts stratum corneum, tendence uz tūsku veidošanos un samazināta audu perfūziju, nenobriedusi dermālā cirkulācija un vazomotorā sistēma kopumā. Īpaši hospitalizācijas etapā veidojoties dažādiem apstākļiem, kas rada kairinājumu, var veidoties spiediena radīti audu bojājumi. rada ierobežotas pretošanās spējas dažādiem kairinātājiem, kā rezultātā var veidoties ādas bojājums. Turklāt Rīda et al.(2021) pētījumi parādīja, ka priekšlaicīgi dzimušu zīdaiņu nenobriedusī āda ir unikāli neaizsargāta pret spiediena radītu bojājuma veidošanās iespēju. Spiediena radīti bojājumi pediatrijas praksē negatīvi ietekmē bērnu veselību un labklājību kopumā, kā arī arvien vairāk tiek atzīts par galveno faktoru, kas izraisa jatrogēnu kaitējumu, stipras sāpes, veicina komorbiditāti un palielinātas veselības aprūpes izmaksas. Turklāt bērnu populācijas anatomiskās, fizioloģiskās un attīstības īpatnības ietekmē riska faktoru izpausmes atšķirīgi no pieaugušo populācijas. Tāpēc detalizētai izpratnei par spiediena radītu bojājumu sastopamību un izplatību ir liela nozīme spiediena radītu bojājumu profilaksē un kontrolē un aprūpes resursu piešķiršanā bērnu populācijā.
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība ne vairāk kā 8.2% sekundārā un terciārā veselības aprūpē, iekļaujot pacientus ar visu kategoriju spiediena radītiem bojājumiem.
Indikatora aprēķina metode	Pacientu, kuriem iestājoties struktūrvienībā konstatēts spiediena radīts bojājums, skaits izdalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo pacientu skaitu, reiz K (100) $\text{PREVALENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Pacientu ar spiediena radītu bojājumu skaits, kas konstatēts iestājoties struktūrvienībā ar prevalences periodu 1 mēnesis
Saucējs	Kopējais aprūpējamo pacientu skaits struktūrvienībā attiecīgā prevalences periodā 1 mēnesis
Datu avots	Aprūpes dokumentācija, kura ietver pacienta novērtēšanu (īpašs uzsvars uz ādas veseluma novērtēšanu), elektroniska pacienta novērtēšanas datu reģistrēšanas vietne.
Nepieciešamie datu punkti	Pacientu novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols

Aprūpes līmenis	Sekundārā un terciārā aprūpes līmeņa pacienti līdz 18 gadu vecumam, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Rādītājs vērtēts katru mēnesi struktūrvienības ietvarā - punkta prevalence no mēneša pirmā datuma līdz mēneša pēdējam datumam, reizi pusgadā veselības aprūpes iestādes ietvarā.
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Pacienti līdz 18 gadu vecumam, pacienti ar veiktu ādas novērtējumu un konstatētu jebkuras pakāpes spiediena radītu bojājumu uzņemšanas brīdī struktūrvienībā.
Izslēgšanas kritēriji	Pacienti, kas vecāki par 18 gadu vecumu ar veiktu ādas novērtējumu, nav konstatēti jebkuras pakāpes spiediena radīti bojājumi uzņemšanas brīdī struktūrvienībā.
Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupas atlase
Mērķa grupa	Visi veselības aprūpes struktūrvienībā uzņemtie pacienti līdz 18 gadu vecumam ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitātes risku.
Minimālais datu apjoms	95%
Rādītāja aptvere	Veselības aprūpes struktūrvienība
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	Yaoji Liao, Guozhen Gao, Lulu Mo, Predictive accuracy of the braden Q scale in risk assessment for paediatric pressure ulcer: A meta-analysis. 2018 http://www.elsevier.com/journals/international-journal-of-nursing-sciences/2352-0132 Hongyan Z, Yuxia Ma, Qing W, Xiujuan Z, Lin H. Incidence and prevalence of pressure injuries in children patients: A systematic review and meta-analysis. 2022. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0965206X21000887
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Veikt elektronisku pacientu novērtēšanas datu reģistrēšanu precīzai mērāmo lielumu noteikšanai un aprēķinu veikšanai.

Nosaukums	Pacientu ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītu jaunu bojājumu rašanās biežums - pacientu, līdz 18 gadu vecumam, ar spiediena radītu bojājumu incidence.
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Spiediena radīti bojājumi, apzīmēti arī kā spiediena čūlas, ir vieni no visā pasaulē biežāk sastopamiem nevēlamiem notikumiem hospitalizētu pacientu vidū (NPUAP, 2014; Padula et al., 2018). Spiediena radīti bojājumi ir definēti kā spiediena ietekme uz ādu un zemādas audiem virs kaulu izvirzījumiem vai spiediena ietekmi kopā ar bīdes procesu (NPUAP, 2014). Spiediena radīti bojājumi asociējas ar negatīvu ietekmi kā uz pacientu, tā veselības aprūpes sistēmu kopumā, radot intrahospitalālo infekciju risku, sāpes, invaliditāti, pagarinātu hospitalizāciju, kas rezultējas ar palielinātu morbiditāti un mortalitāti (Coleman et al., 2013; Ferris et al., 2019), kā arī palielina izmaksas visās veselības aprūpes iestādēs (Padula and Delarmante, 2019). Spiediena radītu bojājumu sastopamība (incidence) ir indikators kas norāda uz situācijas un aprūpes kvalitātes slogu. Saslimstības biežums jeb incidence tiek definēts kā pacientu skaits ar jaunu spiediena radītu bojājumu noteiktā struktūrvienībā aprūpēto pacientu vidē.
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība ne vairāk 13% iekļaujot visus pacientus ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītiem bojājumiem kas radušies aprūpes laikā pacientiem līdz 18 gadu vecumam sekundārā un terciārā veselības aprūpes līmenī.
Indikatora aprēķina metode	Pacientu skaits ar spiediena radītiem 2,3,4 pakāpes bojājumiem dalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo pacientu skaitu, reiz K (100) $\text{INCIDENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar jaunu spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Pacientu ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītu bojājumu skaits struktūrvienībā kas konstatēts aprūpes laikā sākot no trešās ārstēšanās dienas 1 kalendārā mēneša ietvarā (skaits mēnesī)
Saucējs	Kopējais aprūpējamo pacientu skaits struktūrvienībā 1 kalendārā mēneša ietvarā (skaits mēnesī)
Datu avots	Aprūpes dokumentācija kura ietver pacienta novērtēšanu un brūču aprūpes pierakstu, elektroniskā vai papīra formātā.
Nepieciešamie datu punkti	Pacientu novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols
Aprūpes līmenis	Sekundārā un terciārā aprūpes līmeņa pacienti līdz 18 gadu vecumam, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Rādītājs vērtēts katru mēnesi struktūrvienības ietvarā, reizi pusgadā iestādes ietvarā un salīdzināts starp struktūrvienībām un nacionālā līmenī starp vienāda aprūpes līmeņa iestādēm
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Pacienti līdz 18 gadu vecumam, pacienti ar veiktu ādas novērtējumu un konstatētu spiediena radītu bojājumu 2,3,4 vai nenosakāmas pakāpes saņemot aprūpi struktūrvienībā.
Izslēgšanas kritēriji	Pacienti, kas vecāki par 18 gadu vecumam. Pacienti, kas uzņemti veselības aprūpes struktūrvienībā ar esošu spiediena radītu bojājumu jebkurā pakāpē. Atrodas struktūrvienībā mazāk kā 3 dienas

Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupas atlase
Mērķa grupa	Visi veselības aprūpes struktūrvienībā uzņemtie pacienti līdz 18 gadu vecumam ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitātes risku.
Minimālais datu apjoms	100% visa pacientu grupas atlase
Rādītāja aptvere	Veselības aprūpes struktūrvienība
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	Hongyan Z, Yuxia Ma, Qing W, Xiujuan Z, Lin H. Incidence and prevalence of pressure injuries in children patients: A systematic review and meta-analysis. 2022. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0965206X21000887 Christos triantafyllou, Evangelia Chorianopoulou, Eleni Kourkouni, Theoklis e zaoutis, Georgia kourlaba. Prevalence, incidence, lenght of stay and cost of healthcare-acquired pressure ulcers in pediatric populations: A systematic review and meta-analysis.2020 https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0020748920303345
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Veikt elektronisku pacientu novērtēšanas datu reģistrēšanu precīzai mērāmo lielumu noteikšanai un aprēķinu veikšanai.